

ต บ ะ ฐ ร ร ม ช น ะ กิ เ ล ส

รูป เสียง กลิ่น รส สัมผัส และธรรมารมณ์
ล้วนเป็นเหยื่อล่ออันร้ายกาจ
สัตว์โลกต่างก็หมกมุ่นอยู่ในอารมณ์เหล่านี้

ตบะธรรมชนะกิเลส

๔๕๐

ธรรมดาของมนุษย์ ต่างปรารถนาเป็นคนดีกันทุกคน การที่เราจะดำรงชีวิตอยู่ด้วยความดีได้อย่างมั่นคงโดยไม่ เผลอไปทำความชั่วนั้น จำเป็นต้องมีตบะธรรม เพราะตบะ คือ คุณธรรมเผาผลาญกิเลสที่เราร้อน จนกระทั่งหลุดร้อนออกจากใจ เช่นการให้ทานเป็นประจำ เป็นการเผาผลาญความโลภให้หมดไป ทำให้ใจเราขยายกว้างขวาง เป็นอิสระจากความตระหนี่ หรือ เมื่อเราแผ่เมตตาเป็นปกตินิสัย ก็จะมีเดชเผาผลาญความ พยาบาทออกไป ทำให้ใจเราเย็นสบาย หรือการปฏิบัติธรรม ทำใจหยุดใจนิ่งเป็นประจำ ก็จะทำให้เกิดปัญญา เกิดแสงสว่าง ขจัดความมืดในจิตใจ โมหะ ความหลง ความไม่รู้ทั้งหลาย ก็หมดสิ้นไป ใจเราจะใสสว่าง มองเห็นหนทางสวรรค์นิพพานได้ อย่างชัดเจนดังนั้นขอให้ทุกท่านตั้งใจประพฤติปฏิบัติธรรมกันให้ดี

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสไว้ใน สังยุตตนิกาย สคาถวรรค ว่า

“รูปา สพุทา คนฺธา รสา ผลฺสา ธมฺมา จ เกวลา
เอตํ โลกามิสํ โฆรํ เอตถ โลโก วิมฺจฺฉิตฺ

รูป เสียง กลิ่น รส สัมผัส และธรรมารมณ์ ล้วนเป็น
เหยื่อล่ออันร้ายกาจ สัตว์โลกต่างก็หมกมุ่นอยู่ในอารมณ์
เหล่านี้”

ตบะธรรมชนะกิเลส

๔๕๑

ใจของมนุษย์ส่วนใหญ่คั่นอยู่กับกิเลส เหมือนเลื้อยคั่นป่า หรือปลาคั่นน้ำ มักหลงติดอยู่กับเหยื่อล่อคือกามคุณ ทำให้ประมาทในชีวิต จนบางครั้งถึงกับเผลอไปทำบาปอกุศล เพราะฉะนั้นการสำรวมอินทริย์ รู้จักควบคุม และใช้ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ อย่างถูกต้อง ให้เกิดแต่คุณประโยชน์อย่างเดียว ไม่ให้เกิดโทษจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับชีวิตนักสร้างบารมี ถือเป็นการบำเพ็ญตบะอย่างหนึ่ง เพราะเป็นการเผากิเลส ตั้งแต่ต้น ก่อนที่มันจะมาเผาจนใจเราให้เป็นทุกข์เดือดร้อนในภายหลัง เพราะขึ้นชื่อว่ากิเลสแล้ว ไม่ว่าจะเป็นบุคคลใด ใครๆ ก็ไม่ควรประมาท ดังเช่นเรื่องราวต่อไปนี้

*ครั้งหนึ่ง พระโพธิสัตว์เกิดเป็นลูกชายบุโรหิตของพระเจ้าพรหมทัต ชื่อว่า **กัณสปะ** ท่านเป็นพระสหายของพระราชโอรสพระนามว่า พรหมทัตกุมาร เมื่อพระราชาสวรรคต พรหมทัตกุมารทรงขึ้นครองราชย์แทน กัณสปะคิดว่า เมื่อสหายได้เป็นพระราชแล้ว ก็คงจะพระราชทานยศถาบรรดาศักดิ์ให้แก่เรา แต่เราไม่ต้องการ จึงถวายบังคมลาพระราชอาและลามารดาบิดาออกบวชเป็นฤๅษี ชื่อว่า **โณสกัณสปะ** ท่านเจริญฌานสมาบัติอยู่เพียง ๗ วัน ก็ได้สำเร็จจอกุญญา ๕ เป็นมหาฤๅษีที่มีตบะแก่กล้า จนทำให้ภพของท้าวสักกะต้องหวั่นไหว

ตบะธรรมชนะกิเลส

๔๕๒

ท้าวลักกะทรงดำริว่า ดาบสนี่มีอานุภาพมาก จะทำให้เราเคลื่อนจากความเป็นท้าวลักกะ เราจะต้องร่วมมือกับพระเจ้าพาราณสี ทำลายตบะของดาบสนั้นให้ได้ ครั้นเวลาเที่ยงคืน จึงเสด็จไปยังห้องบรรทมของพระเจ้าพาราณสี แสดงอานุภาพของท้าวลักกะ พลังตรัสกับพระราชว่า “มหาราช ถ้าหากพระองค์ปรารถนาความเป็นใหญ่ในชมพูทวีปทั้งหมด จงนำโลมสกล์สดาบสมา และให้บูชาด้วยการฆ่าสัตว์อย่างละ ๑๐๐ ตัว แล้วพระองค์จะได้ครองสมบัติทั่วทั้งชมพูทวีป จะได้ความเป็นใหญ่เสมอด้วยท้าวลักกะ ที่ไม่แก่ ไม่ตาย ”

พระราชาสดับแล้วเกิดความโลภ อยากได้ความเป็นใหญ่ วันรุ่งขึ้นจึงรับสั่งให้ไสยหาอำมาตย์ ไปแจ้งความประสงค์นี้แก่พระดาบส พร้อมทั้งกำชับว่า “หากพระดาบสปรารถนาจะได้อาณาเขตเท่าไร พระราชาจะพระราชทานให้ตามต้องการ” แต่พระดาบสกลับปฏิเสธว่า “เราไม่ปรารถนาแผ่นดินที่มีทะเลล้อมรอบ มีมหาสมุทรทั้ง ๔ เป็นขอบเขต ที่ได้มาพร้อมกับคำครหานินทา

เราติเตียนการได้ยศถาบรรดาศักดิ์ ทรัพย์สมบัติ ด้วยความประพฤตินี้ไม่ชอบธรรม เพราะมีแต่จะทำให้ถึงความพินาศในภายหลัง ถึงแม้เราจะเป็นบรรพชิต ต้องบิณฑบาตหาเลี้ยงชีพ แต่มีชีวิตอยู่โดยไม่ได้เบียดเบียนผู้ใด ชีวิตของเราก็น่าดีกว่าการ

ตบะธรรมชนะกิเลส

๔๕๓

แสวงหาที่ไม่ชอบธรรม ประเสริฐกว่าความเป็นพระราชาในโลก
ทั้งปวง”

ครั้นเวลาเที่ยงคืน ท้าวลักกะได้เสด็จมาหาพระราชาอีก
และทรงแนะนำอุบายว่า ให้ส่งพระราชธิดาจันทวดีไปพร้อมกับ
อำมาตย์ แล้วบอกดาบสว่า หากยอมบวชชายัณ จะพระราชทาน
พระราชธิดาให้

เมื่อไสยอำมาตย์นำพระธิดาไปถึง ท้นที่ที่พระดาบส
เห็นพระธิดาซึ่งประดับตกแต่งร่างกายอย่างงดงามก็มีจิตหวั่นไหว
เกิดจิตปฏิพัทธ์ต่อพระธิดา จึงเลื่อมจากฌานในท้นที่นั่นเอง
เมื่ออำมาตย์กล่าวว่า “ถ้าท่านยอมไปทำพิธีบวชชายัณ พระราชา
จะพระราชทานพระธิดาให้ท่าน” พระดาบสจึงรับคำเพราะถูก
ความหลงครอบงำ และได้เดินทางไปสู่กรุงพาราณสีพร้อมกับ
อำมาตย์ และพระธิดา

รุ่งขึ้น พระราชาพาดาบสพร้อมกับพระนางจันทวดี
ราชธิดา เดินไปที่หลุมบวชชายัณ ซึ่งได้จับสัตว์ทั้งหลายเตรียมรอ
ไว้ให้ฆ่า มหาชนที่มารวมตัวกันในที่บวชชายัณ เห็นพระดาบสแล้ว
พากันสลดใจ กล่าวติเตียนว่า “การกระทำเช่นนี้ไม่เหมาะสม
กับท่านเลย ท่านเป็นถึงนักบวชทำไมจึงทำเช่นนี้” ขณะเดียวกัน
นั่นเอง บัณฑิตผู้มีปัญญาริบเตือนท่านว่า “พระจันทร์มีกำลัง

ตบะธรรมชนะกิเลส

๔๕๔

พระอาทิตย์มีกำลัง สมณพราหมณ์มีกำลัง ผีงมหาสมุทรก็มีกำลัง แต่หญิงมีกำลังยิ่งกว่ากำลังทั้งหมด ท่านทั้งหลายจงดูพระราชธิดาจันทวดี ผู้สามารถทำให้ฤๅษีโลมสกัสสปะผู้มีตบะแก่กล้า ยอมทำปาณาติบาตเพื่อประโยชน์แก่พระราชา”

พระดาบสกำลังถูกโมหะครอบงำ จึงไม่สนใจคำทัดทานของผู้ใด ขณะพระดาบสชักพระขรรค์แก้วออกจากฝัก และกำลังเงื้อพระขรรค์แก้วขึ้น เพื่อจะฟันคอช้างมงคล ช้างมงคลได้แผดเสียงร้องดังลั่นด้วยความกลัวตาย ลัทธิอื่น เช่น ช้างม้า โค เป็นต้น ต่างพากันร้องระงมเสียงลั่นตามกันไปหมด แม้มหาชนก็พากันร้อง

พระดาบสได้ยินเสียงร้องดังลั่นเช่นนั้นก็ได้สติ ก้มมองดูตนเองซึ่งยังครองเพศนักบวช เกิดความสลดใจ สำนึกได้ว่ากรรมที่เราทำลงไปด้วยความโลภนั้น เผ็ดร้อน มีกามเป็นเหตุ ช่างน่ารังเกียจเหลือเกิน เราจะต้องค้นหารากเหง้าของกรรมนั้นให้พบ และจะตัดความกำหนัดพร้อมทั้งเครื่องผูกเสียให้ได้ พระราชาเห็นเช่นนั้น เกรงพระดาบสจะไม่ยอมบวชช้อยู่ จึงรีบตรัสว่า “ท่านดาบส อย่ากลัวไปเลย เราจะยกพระธิดา และแก้ว ๗ ประการให้ท่านเดี๋ยวนี้เลย ขอให้ท่านรับบวชช้อยู่เถิด”

พระดาบสตอบว่า “มหาบพิตร ข้าพระองค์ขอติเตียน

ตบะธรรมชนะกิเลส

๔๕๕

กามคุณทั้งหลายในโลก ตบะธรรมเท่านั้นที่ประเสริฐ ข้า-
พระองค์จะละกามคุณให้จงได้ และจะบำเพ็ญตบะต่อไป ขอให้
พระราชธิดาจันทวดีจงอยู่ในแวนแคว้นของพระองค์ตามเดิมเถิด”

จากนั้น ดาบสโพรัสต์จึงรวมใจให้เป็นสมาธิ ทำให้ฌาน
ที่เสื่อมไปกลับคืนมาใหม่อีกครั้ง แล้วเหาะขึ้นไปนั่งขัดสมาธิอยู่
กลางอากาศ แสดงธรรมแก่พระราชสาสน์ สอนให้ดำรงอยู่ในความ
ไม่ประมาท ให้เลิกบุชายัญ แล้วเหาะกลับไปสู่หิมวันตประเทศ
ตามเดิม บำเพ็ญสมณธรรมโดยเจริญพรหมวิหารธรรมอยู่จน
ตลอดชีวิต เมื่อละจากโลกนี้ ก็ได้ไปสู่สุคติภูมิชั้นพรหมโลก

เราจะเห็นว่า ขึ้นชื่อว่ากิเลสแล้ว อย่าได้ประมาท กิเลส
จะทำให้เราต้องเดือดเนื้อร้อนใจในภายหลัง ดังนั้นการสำรวม
อินทรีย์จึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง ที่จะป้องกันไม่ให้กิเลสมา
รุกรานใจเราได้ ถ้าหากเราตั้งใจสำรวมอินทรีย์อย่างดีแล้ว ศีล
ของเราย่อมบริสุทธิ์ เมื่อศีลบริสุทธิ์ สมาธิก็เกิดได้ง่าย เมื่อมีสมาธิ
ปัญญาก็เกิดขึ้นตามมา จะเกิดความสุขภายใน กระทั่งได้เข้าถึง
ดวงธรรมภายใน เข้าถึงพระธรรมกาย เกิดธรรมจักขุมองเห็น
สิ่งต่างๆ ได้ตามความเป็นจริง และจะเห็นกิเลสอาสวะที่บังคับ
บัญชาใจเรามาบัดนี้ไม่ถวน อีกทั้งยังมีอานุภาพที่จะขจัด
กิเลสอาสวะให้หมดสิ้นไปอีกด้วย

ตบะธรรมชนะกิเลส

๔๕๖

เพราะฉะนั้น ไม่ว่าเราจะประกอบภารกิจการทำงานอันใด ให้ฝึกทำใจหยุดนิ่งควบคู่กันไปด้วยตลอดเวลา ให้มีสติสำรวม อินทรีย์ ซึ่งวิธีที่ง่ายที่สุดก็คือ นำใจมาตั้งไว้ที่ศูนย์กลางกายฐานที่ ๗ ให้สม่ำเสมอเป็นนิสัย เมื่อถูกส่วนก็จะเข้าถึงความสงบ และความสว่างภายใน กระทั่งได้เข้าถึงดวงธรรม เข้าถึงพระธรรมกายภายใน กิเลสอาสวะทั้งหลายก็จะเบาบางลง และหมดสิ้นไปตามความละเอียดของใจเรา

